

ต่อต้าน คอร์รัปชัน : หลักการที่ 10 ปฏิญาสากล

เราคงเคยได้เห็นคำว่า “ปฏิญาสากล” ในหน้าหนังสือพิมพ์ในช่วงที่มิมีการประชุมสุดยอดผู้นำจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกหรือจากประเทศสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ ประชุมแล้วก็มีกิจกรรมร่วมกันที่จะปฏิบัติตามข้อตกลงที่ผู้นำทุกประเทศที่เข้าร่วมประชุมให้คำมั่นไว้ เข้าใจว่าข้อตกลงเหล่านี้เรียกว่า “ปฏิญาสากล” จึงมักได้ยินบ่อยๆ ว่ามีการประกาศ “ปฏิญาสากล” เกี่ยวกับเรื่องนี้เรื่องนี้ พอไปดูความหมายของคำว่า “ปฏิญา” ในพจนานุกรม จึงเข้าใจดีขึ้นว่าคำประกาศเหล่านี้มีความสำคัญแค่ไหน

คำว่า “ปฏิญา” หมายถึง “การให้คำมั่นสัญญาหรือการแสดงยืนยันโดยถือเอาสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือความสุจริตเป็นที่ตั้ง” หมายความว่าแล้วน่าจะตีความได้ว่า ถ้าให้คำมั่นโดยถือเอาสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นที่ตั้งก็เหมือนการให้คำสาบาน เพราะฉะนั้นถ้าไม่ปฏิบัติก็อาจจะผิดเป็นไปตามสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะลงโทษ หรือยึดความสุจริตเป็นที่ตั้ง ถ้าไม่ปฏิบัติตามที่ให้คำมั่น ก็แสดงว่าไม่มีความสุจริตใจจริงหรือโกหกมดเท็จไปวันๆ ตามแต่กิเลสตัณหาจะพาไป มีโอกาสจะถูกตำหนิหรือสาปแช่ง หมดความน่าเชื่อถือ เสื่อมเสียความเป็นผู้นำไป

เมื่อปฏิญญามีความหมายสำคัญเช่นนี้แล้วทุกเรื่องที่จะประกาศออกมาเป็น “ปฏิญาสากล” ต้องถือว่ามีผลสำคัญระดับโลก เช่นเดียวกับเรื่อง “การต่อต้านคอร์รัปชัน” ที่ประกาศออกมาเป็นหลักการที่ 10 (The 10th Principle) ก่อนที่จะพูดถึงที่มาที่ไปและความสำคัญของหลักการนี้ ขอทำความเข้าใจโดยย่อถึงอีก 9 หลักการว่ามีอะไรบ้าง เพื่อให้เห็นลำดับความสำคัญและจุดเน้นของหลักการต่างๆ ที่พัฒนาขึ้นมาตามยุคและเหตุการณ์แวดล้อม

10 หลักการปฏิญาสากลขององค์การสหประชาชาติ
10 หลักการตามหัวข้อข้างต้นมีชื่อภาษาอังกฤษว่า “The UN

Global Compact’s Ten Principles” ซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและประมวลมาจาก

- ประกาศสากลเรื่องสิทธิมนุษยชน
- ประกาศเกี่ยวกับหลักการพื้นฐานและสิทธิในที่ทำงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ
- ประกาศเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา
- การประชุมขององค์การสหประชาชาติเรื่อง การต่อต้านคอร์รัปชัน

10 หลักการนี้ครอบคลุมเรื่องสิทธิมนุษยชน แรงงาน สิ่งแวดล้อม และการต่อต้านคอร์รัปชัน ตามปฏิญาสากลมีการเรียกร้องให้บริษัทต่างๆ รับผิดชอบต่อปฏิบัติ ให้การสนับสนุน และสร้างเป็นกฎเกณฑ์ให้ปฏิบัติตามขอบเขตอำนาจที่พึงมีของแต่ละบริษัท หรือกำหนดเป็นค่านิยมหรือคุณค่าหลัก (Core Value) ขององค์กร หลักการที่ว่านี้ได้แก่

- หลักการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน**
- หลักการที่ 1** ธุรกิจควรให้การสนับสนุนและเคารพต่อการปกป้องสิทธิมนุษยชนตามข้อเรียกร้องสากล
- หลักการที่ 2** ต้องมั่นใจว่าบริษัทต่างๆ ไม่สมคบกันปฏิบัติผิดกฎเกณฑ์หรือศีลธรรมในเรื่องสิทธิมนุษยชน
- หลักการเกี่ยวกับมาตรฐานแรงงาน**
- หลักการที่ 3** ธุรกิจต่างๆ ควรยอมรับในเสรีภาพของสิทธิในการรวมกลุ่มเรียกร้องหรือต่อรองเพื่อความเป็นธรรม
- หลักการที่ 4** ทุกรูปแบบของการบีบบังคับแรงงานต้องถูกขจัดให้หมดสิ้นไป
- หลักการที่ 5** ต้องไม่ใช่แรงงานเด็ก

หลักการที่ 6 ต้องไม่มีการแบ่งแยกในเรื่องการจ้างงานและอาชีพ

หลักการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

หลักการที่ 7 ธุรกิจต่างๆ ควรให้การสนับสนุนวิธีการต่างๆ ในการรักษาสิ่งแวดล้อม

หลักการที่ 8 ข้อเสนอหรือมาตรการในการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้นควรมุ่งนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

หลักการที่ 9 ให้การส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาการของเทคโนโลยีใหม่ๆ เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม

หลักการเกี่ยวกับการต่อต้านคอร์รัปชัน

หลักการที่ 10 ธุรกิจต่างๆ ควรทำการต่อต้านคอร์รัปชันทุกรูปแบบรวมทั้งการ รีดไถและให้สินบน

ที่หยิบยกประเด็นต่างๆ ของ 10 หลักการข้างต้นก็เพื่อชี้ให้เห็นถึงเรื่องราวต่างๆ ที่อยู่ในความสนใจและการให้ความสำคัญของสังคมโลก ปรากฏว่าสากลเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมโลกผู้มีอำนาจ เหนือกว่ามีการเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีการใช้ความโลภเอาเปรียบและหาประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม มีการใช้อำนาจและความโลภครอบงำ โกงกิน รีดไถ รับสินบน คอร์รัปชันทุกรูปแบบจนสังคมโลกเห็นว่าการปฏิบัติเหล่านี้เป็นการบ่อนทำลายเศรษฐกิจ ทำลายความเป็นธรรมการค้าขายระหว่างกันทั้งในประเทศและระดับสากล ทำลายความสงบสุขของการอยู่ร่วมกันในสังคมโลก เป็นอุปสรรคอย่างยิ่งหลวงต่อการพัฒนาและต่อการปฏิบัติตามหลักการปฏิญญาสากลข้างต้น นับวันความเลวร้ายของการคอร์รัปชันทวีความรุนแรงมากขึ้นจนต้องประกาศหลักการที่ 10 เป็นปฏิญญาสากลเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา

ที่มาของหลักการ “ต่อต้านคอร์รัปชัน”

เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2547 มีการประชุมสุดยอดผู้นำปฏิญญาสากลขององค์การสหประชาชาติและร่วมกันประกาศให้ “การต่อต้านคอร์รัปชัน” เป็นหลักการที่ 10 ของปฏิญญาสากลและประกาศให้ความสำคัญสนับสนุนและส่งเสริมให้ทั่วโลกได้รับรู้เรียกร้องให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อความท้าทายของการกำจัดคอร์รัปชัน ซึ่งรวมถึงการต่อต้านคอร์รัปชันด้วย และเพื่อให้มีเครื่องมือระดับสากลไว้ต่อต้านคอร์รัปชัน ที่ประชุมเห็นชอบให้กำหนดเครื่องมือ ซึ่งมีผลทางกฎหมายไว้ใช้ปฏิบัติตามหลักการที่ 10 ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา

จุดมุ่งหมายของหลักการที่ 10

จุดมุ่งหมายของหลักการที่ 10 นอกจากต้องการให้หลีกเลี่ยงการให้สินบน การรีดไถ และการคอร์รัปชันทุกรูปแบบแล้ว ยังต้องการให้มีการพัฒนานโยบายและแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ต้องการให้บริษัทต่างๆ ร่วมกับรัฐบาล ตัวแทนต่างๆ ขององค์การสหประชาชาติ รวมถึงสังคมทั่วไป ตระหนักถึงความโปร่งใสของเศรษฐกิจโลกให้มากขึ้น

นิยามของคอร์รัปชัน การรีดไถ และการให้สินบน

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ยังมีนิยามเพื่อความชัดเจน ดังนี้ “คอร์รัปชัน” หมายถึง การใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมายประพฤติผิดเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ผลประโยชน์ในที่นี้เป็นทั้งในรูปที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน

“การรีดไถ” หมายถึง การกระทำที่เป็นการเรียกร้องให้ผู้อื่นให้สินบน การเรียกร้องมีลักษณะข่มขู่ คุกคาม ซึ่งเป็นภัยต่อความสุจริตส่วนบุคคล

“การให้สินบน” หมายถึง การเสนอให้หรือรับของขวัญ เงินกู้ ค่าธรรมเนียม รางวัล หรือผลประโยชน์อื่นใดให้แก่หรือจากบุคคลซึ่งต้องการโน้มน้าวให้กระทำการบางอย่างที่ไม่สุจริต ผิดกฎหมายหรือผิดจรรยาบรรณทางธุรกิจ

แนวปฏิบัติเพื่อต่อต้านการคอร์รัปชัน

ในปฏิญญาสากลยังแนะนำให้พิจารณาองค์ประกอบ 3 ประการเมื่อต้องการดำเนินการใดๆ ตามหลักการที่ 10 ดังนี้

- 1. ภายในองค์กร** ขั้นแรกให้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติการต่อต้านคอร์รัปชันภายในองค์กร
- 2. ภายนอกองค์กร** รายงานการปฏิบัติการต่อต้านคอร์รัปชัน ในรายงานประจำปี รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หลักปฏิบัติที่ดี โดยการนำเสนอตัวอย่างหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง
- 3. ในรูปหมู่คณะ** ร่วมแรงร่วมใจกับธุรกิจต่างๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกัน รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ สร้างเครื่องมือแนวปฏิบัติต่อการต่อต้านการคอร์รัปชัน

พิจารณาจากความหมายของคำว่า “ปฏิญญา” รวมถึงเหตุผลที่ต้องประกาศหลักการที่ 10 ให้เป็นปฏิญญาสากล น่าจะสะท้อนให้เห็นชัดเจนว่าทุกประเทศมีปัญหาเรื่องคอร์รัปชัน การรับสินบนและรีดไถ เพียงแต่ระดับความรุนแรงแตกต่างกัน ที่เห็นพ้องกันคือความเสียหายและความไม่เป็นธรรม พฤติกรรมเหล่านี้ทำให้ผู้บริโภคที่มีเจตนาปฏิบัติตามกฎหมายเสียเปรียบ ทำให้กฎหมายขาดความศักดิ์สิทธิ์ ทำให้มีการใช้ทรัพยากรขาดประสิทธิภาพ ทำให้ผู้บริโภคต้องรับภาระในรูปแบบหรือชื่อของแพง ทำให้ระบบการค้าขายไม่มีมาตรฐาน สร้างวัฒนธรรมที่เลวร้ายต่อสังคม และผลกระทบต่างๆ อีกมากมาย จึงไม่แปลกใจในที่มาของหลักการที่ 10

แต่ที่แปลกใจคือ เวลาประชุมสุดยอดผู้นำ ใครไปประชุม ประชุมมาแล้วตกลงกับชาวบ้านแล้ว ผมไม่เห็นผู้นำที่ไปประชุมมาตีฆ้องร้องเป่าให้คนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชนปฏิบัติ มีบางผู้นำทำท่าจะเอาจริงแต่สุดท้ายก็ไม่เห็นอะไรเป็นรูปธรรม ร้ายกว่านั้นคือทำซะเอง ที่เห็นๆ ทำกันจริงๆ ในบริษัทเอกชนหลายแห่งซึ่งสะท้อนจากจรรยาบรรณทางธุรกิจที่เขียนไว้ แม้จะทำแบบตัวใครตัวมัน แต่ก็ถือว่าทำด้วยจิตสำนึกที่ดี หวังว่าวันหนึ่งข้างหน้าจะมีการรวมพลังสร้างฝันให้เป็นจริงโดยมีผู้นำที่ดีช่วยออกหน้าสนับสนุน **M&V**